

Ystads kommun

Trygghetsplan Backaskolan

Läsår 2021/2022

PLAN

Innehåll

1. SKOLANS UPPDRAG

- 1.1 Lagar
  - 1.1.1. Skollagen
  - 1.1.2. Diskrimineringslagen
  - 1.1.3. FN:s barnkonvention

2. GRUNDUPPGIFTER

- 2.1. Verksamheter som omfattas av planen
- 2.2. Ansvarig för planen
- 2.3 Planens giltighetstid
- 2.4 Förankring
- 2.5 Vision

3. BEGREPP

- 3.1 Kränkande behandling
- 3.2 Diskriminering
- 3.3. Trakasserier
- 3.4 Diskrimineringsgrunder

4. UTVÄRDERING

5. FRÄMJANDE ARBETE

6. KARTLÄGGNING

- 6.1 Dokumentation

7. RESULTAT AV KARTLÄGGNING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ARBETE

8. FÖREBYGGANDE ARBETE

9. ÅTGÄRDANDE ARBETE

9.1 Rutin för akuta situationer

9.2 Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever
eller personal

9.3 Ärendegång då elever kränks av personal

1. SKOLANS UPPDRAG

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsställande individer och medborgare. Skollagen (2010:800) 1 kap 4 §

1.1 Lagar

Skollagen (2010:800), Diskrimineringslagen (2008:567) och FN:s barnkonvention

1.1.1 Skollagen

Enligt 6 kapitlet i skollagen så ska den som äger skolan ansvar för att det inom ramen för verksamheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever och att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förhindra kränkande behandling av barn och elever. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska skrivas i efterföljande års plan. Vidare ska skolan beskriva hur den lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart någon av personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, ska det anmälas till rektor. Rektor är skyldig att skyndsamt anmäla till huvudman och ansvara för att händelsen allsidigt och skyndsamt utreds. I förekommande fall ska rektor vidta de åtgärder som krävs i det speciella fallet och genomföra de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

I skollagens 6 kapitel finns också ett förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn eller en elev – till exempel säga nedsättande saker, hota eller använda våld.

Lärarna har också en skyldighet att skapa en trygg miljö i skolan. Det kan ibland innebära att de måste använda sig av vissa disciplinära åtgärder, till exempel visa ut en elev från resten av en lektion. Även om det kan upplevas kränkande behöver det inte vara det i lagens mening.

1.1.2 Diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen ska den som äger skolan se till att varje verksamhet arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Skolan ska göra allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder. Varje år ska en trygghetsplan som innehåller en översikt över det som behövs göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra trakasserier upprättas.

1.1.3 FN:s barnkonvention

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn.

2. GRUNDUPPGIFTER

2.1 Verksamheter som omfattas av planen

Förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 och fritidshem.

2.2 Ansvarig för planen

Rektor Katarina Lärka med hjälp av trygghetsteam, arbetslagsledare och elevhälsoteam.

2.3 Planens giltighetstid

Planen gäller från 1.9.2021-1.9.2022

2.4 Förankring

Likabehandlingsplanen har utarbetats av rektor, biträdande rektor och representanter för elevhälsan, värdegrundgruppen och trygghetsteamet.

Personalen ansvarar för att samtliga elever känner till planen. Eleverna är delaktiga via klassråd. I elevrådet tas frågor från de olika klassråden upp. Elevrådet har medinflytande i skolans olika beslutsprocesser.

Personalen ansvarar för att samtliga elever samt deras vårdnadshavare känner till planen. Vårdnadshavarens medverkan och delaktighet sker även genom föräldramöten och temakvällar under läsåret.

Skolledning ansvarar för att ny personal/vikarier samt tillfällig personal som arbetar på skolan och på fritidshemmen informeras om planen.

Efter den årliga revideringen ansvarar personalen för att samtliga elever samt deras vårdnadshavare känner till planen. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida.

2.5 Vision

Backaskolan är en framåtsträvande skola där skolledning och personal tillsammans jobbar för att skapa den bästa skolan för våra elever!

Vi har engagerade pedagoger för våra nyfikna elever. Hos oss arbetar vi för att alla elever ska nå lite längre än de själva tror är möjligt. Vi gör vårt bästa för att varje elev ska växa och utvecklas- hos ska var och en kunna bli det man har förutsättningar att bli!

Vi har duktiga pedagoger och medarbetare som ser möjligheterna i varje barn och vår strävan är att alla på Backaskolan ska känna sig välkomna och sedda.

3. BEGREPP

3.1 Kränkande behandling

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde, vilket är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkande behandling kan äga rum i alla miljöer och när som helst, t ex på internet. Kränkningar kan utföras av och drabba såväl barn och ungdomar som vuxna. Vårt arbete mot diskriminering och kränkningar ska alltid innehålla alla de perspektiv som detta kan innebära dvs kränkningar mellan elev-elev, elev-personal, personal-elev och personal-personal. Ingen ska diskrimineras eller kränkas. Den som uppger att hen blivit kränkt ska alltid tas på allvar.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (t ex slag och knuffar)
- Verbala (t ex att bli hotad eller kallad för könsord)
- Psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- Text- och bildburna (t ex klotter, lappar, e-post, chat, sms)

3.2 Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Exempel på direkt diskriminering kan vara att endast flickor får välja arbetsområde eller arbetsformer, att enbart vissa högtider uppmärksammas, att vissa ämnen

på grund av lokalens placering eller utformning inte är tillgängliga för alla elever. Indirekt diskriminering kan uppstå om alla behandlas lika. En elev får inte missgynnas genom att tillsynes neutrala ordningsregler etc tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt. Exempel på sådan indirekt diskriminering kan vara förbud mot huvudbonad inomhus, vilket enligt en del trosuppfattningar skulle innebära att alla elever inte kan delta i undervisningen eller att servera alla samma mat.

Ibland kan det finnas sakliga skäl att behandla en elev annorlunda och då är det inte direkt diskriminering. Det är skolans ansvar att det finns sakliga skäl. Lagstiftningen mot diskriminering omfattar även förbud mot repressalier, dvs en elev får inte utsättas för repressalier om hen anmält eller medverkat i en utredning som gäller överträdelse av lagen.

3.3 Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

3.4 Diskrimineringsgrunder

Kön

Alla elever och all personal deltar i en jämställd verksamhet. Barn och elever ska ha samma möjligheter att pröva och utveckla olika förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotyper, könsroller och fördomar om vad som är kvinnligt och manligt. Vi verkar för att elever får lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet menas att människor på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck mot föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Man definierar sig inte som flicka eller pojke genom sin klädsel eller ger på annat sätt uttryck för att tillhöra ett annat kön. Vi agerar då vi hör kränkande ord på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Vi förebygger och förhindrar diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Vi vill att alla ska känna sig välkomna i vår verksamhet.

Religion och annan trosuppfattning

Ingen diskrimineras eller trakasseras på grund av hans eller hennes religion eller annan trosuppfattning. Begreppet annan trosuppfattning

innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionsnedsättning räknas både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt. Vi arbetar med tillgängliga lärmiljöer där barn har möjlighet att delta oavsett funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Vi accepterar inte kränkningar på grund av sexuell läggning. All personal ska ha kunskap i HBTQIA+ - frågor.

Ålder

Ingen elev ska diskrimineras på grund av sin ålder. Elevernas ansvar ska däremot få öka med stigande ålder och mognad.

8 4. UTVÄRDERING

Elevenkät i form av trygghetsenkät (åk 2 och 5) och vårdnadshavarenkät har varit grunden i utvärderingen. Elevhälsan har även tagit del av skolsköterskans hälsosamtal i åk 4. Vidare har skolans värdegrundsgrupp utifrån sitt arbete med eleverna utvärderat de insatser som gjordes inom denna trygghetsplan föregående läsår.

5. FRÄMJANDE ARBETE

Främjande insatser är generella och erbjuds alla elever. Hur vi arbetar för att skapa en trygg lärmiljö och förstärka respekten för allas lika värde:

- Med vårt dokument "Förväntningar och förhållningssätt" arbetar vi för ett varmt och öppet klimat mellan elev, vårdnadshavare och personal.
- Ordningsregler diskuteras och revideras vid varje läsårsstart av elever och personal. Vårdnadshavare delges genom att ordningsreglerna skickas hem för underskrift.
- Kompisagenterna och vår värdegrundsgrupp verkar för en positiv anda på skolan.
- Elevhälsoteamet består av rektor, skolsköterska, kurator, speciallärare och skolpsykolog.
- I elevrådet tas frågor från de olika klassråden upp. Elevrådet har medinflytande i skolans olika beslutsprocesser. Här finns även utrymme för arbetsmiljöfrågor.

- Trivsel-/trygghetsenkät besvaras varje termin av eleverna i skolan (åk 2 och 5) och på fritidshemmen.
- På fritidshemmen har eleverna inflytande i samlingar och på fritidsråd.
- Vid raster finns vuxna ute på skolgården enligt schema. Vi har ledda rastaktiviteter under förmiddagsrasten samt utlåning av lekmaterial vid lunchtid.
- Backaskolan är sedan ht 2020 pilotskola för modellen "Backa Barnet", vars syfte är att ge varje barn en bra start i livet. Backa barnet utgår från varje barns behov av trygghet, tillhörighet, omsorg, fritids, hälsa och utveckling samt att respekteras och ges möjlighet att ta ansvar. Bakom Backa barnet står Polisen, Region Skåne och Ystads kommun.
- Flertalet av personalen har gått utbildningar inom "Barn gör rätt om de kan", vi fortsätter arbeta med ett lågaffektivt förhållningssätt.
- Eleverna undervisas i värdegrundsfrågor och varje pedagog har ansvar för att det främjande arbetet genomsyrar undervisningen. Vi arbetar aktivt med gruppdynamik samt följer kontinuerligt upp vårt arbete med värdegrundsfrågor. Se bilaga 1.
- Vi arbetar med nätvett i klasserna tillsammans med vår skolbibliotekarie. Se bilaga 1.
- Vi har åldersblandade aktiviteter t.ex. fadderverksamhet för att främja trygghet och samarbete.
- Vi genomför trygghetsvandringar tillsammans med eleverna för att kartlägga var extra vuxennärvaro behövs.
- Vi fokuserar på elevens sociala utveckling samt trygghet och trivsel vid utvecklings- och lära-känna samtal.

6. KARTLÄGGNING

Vi kartlägger genom att undersöka, analysera, åtgärda och följa upp och utvärdera enligt årshjulet som beskrivs nedan:

Augusti	<p>Dokument "Förväntningar och förhållningssätt" lämnas ut till elever och vårdnadshavare.</p> <p>Ordningsregler diskuteras och bearbetas i klasserna.</p> <p>Främjande och förebyggande insatser identifieras och fastställs inför kommande läsår, läsårets Trygghetsplan fastslås.</p>
September	Trygghetsplanen lyfts i arbetslagen samt i klasserna av respektive lärare.
Oktober	
November	Värdegrundsgruppen genomför trygghetsvandring tillsammans med Kompisagenterna.
December	Värdegrundsgruppen analyserar trygghetsvandringen. Resultatet presenteras på APT/i klasserna.
Januari	
Februari	
Mars	Trygghetsenkät åk 2-5
April	
Maj	Utvärdering av arbetet med värdegrund och nätvett i klasserna.
Juni	Utvärdering av Trygghetsplanen juni-aug (läsårets arbete, insatser och åtgärder).

6.1 Dokumentation

Vi dokumenterar fortlöpande. Vid arbetslagsmöten har vi en stående punkt kring trygghet och trivsel. Eventuella tillbud eller kränkningar dokumenteras i kommunens digitala system STELLA och Draft-it.

7. RESULTAT AV KARTLÄGGNING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE LÄSÅR

Våren 2021 visade kartläggningen att övervägande del av eleverna trivs och känner sig trygga i skolan och under rasterna på skolgården. Det man kunde se var att nästan hälften av eleverna kände sig otrygga i omklädningsrummen pga. att det inte alltid finns någon vuxen där. I enkäten kom det även fram att studieron behöver bli bättre, alltså ett utvecklingsområde.

I trygghetsenkäten uppger en del elever att de upplever vissa platser på skolgården som otrygga. Om de vuxna är väl synliga blir det lättare för eleverna att kalla på uppmärksamhet.

Vi såg ett behov av att inkludera eleverna i vårt värdegrundsarbete och det kommer under läsår 21/22 startas en värdegrundsgrupp bestående av elever och pedagoger.

Vi såg också ett behov att tydliggöra elevhälsoarbetet på skolan, t.ex. vem man ska vända sig till med vilka frågor.

8. FÖREBYGGANDE ARBETE

Hur vi arbetar med att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Utifrån vår kartläggning av förra läsåret behöver vi arbeta vidare med:

- Ökad trygghet och trivsel i våra omklädningsrum i form av ökad vuxennärvaro.
- Ökad trygghet under raster. Vi ser behov av fortsatt arbete med att utöka arbetet med våra rastaktiviteter och med hög vuxennärvaro på rasterna. Alla vuxna behöver vara förtrogna med skolgårdens alla platser. Trygghetsronder är ett bra verktyg för att identifiera otrygga områden
- För att tydliggöra trygghetsteamets roll görs en arbetsbeskrivning.
- Vi startar upp värdegrundsgruppen med kompisagenter som också är delaktiga i skolans rastaktiviteter.
- Värdegrundsgruppen genomför workshops med värdegrundstema i klassrummen
- Värdegrundsgruppen reviderar skolans arbetsplan kring nätvett tillsammans med vår skolbibliotekarie samt implementera denna.

9. ÅTGÄRDANDE ARBETE

9.1 Rutiner för akuta situationer

Så snart någon vuxen i skolan får kännedom om eller misstänker att kränkning, trakasserier eller mobbing har förekommit, ska uppgiften utredas. Utredningen ska alltid ske på ett respektfullt sätt och med hänsyn tagen till den utsatte och övriga inblandande. Elever som själva känner sig utsatta eller som misstänker att en annan elev är utsatt ska direkt vända sig till någon vuxen i skolan.

9.2 Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever eller personal

- Klassläraren/undervisande pedagog försöker utreda händelsen genom samtal med inblandade elever. Minnesanteckningar förs. Rektor informeras vid behov. Anmäler till rektor och huvudman via Drafit vid misstanke om kränkning.
- Utredningen bör allsidigt belysa det inträffade och omfatta både den som blivit utsatt och den/de som anses ha stått för kränkningen. Vid varje enskilt fall bör en bedömning göras av hur allvarlig kränkningen är och om en anmälan till andra myndigheter bör göras.

Arbetsgång vid utredning av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

I Ystad kommun är det beslutat att personal i skolor och förskolor ska anmäla och utreda kränkande behandlingar via ett digitalt system som heter Drafit KB process är ett verktyg för att på ett smidigt och digitalt sätt säkerställa att anmälan kommer fram till rätt person och att överlämningen sker i linje med GDPR. Verktuget innefattar i sin helhet dokumentation av anmälningar, utredningar, åtgärder samt uppföljning.

1. Den som först får kännedom om diskriminering/trakasserier/ kränkning fyller i en anmälan på Drafit och påbörjar en utredning genom att samla information och dokumentation från olika håll så skyndsamt som möjligt.
2. Rektor beslutar, vid behov i samråd med trygghetsteamet alt elevhälsoteamet kring hur utredning ska ske samt vem som ska ansvar för vilken del av utredningen. I regel utförs utredningen av ansvarig pedagog.
3. Utredning genomförs. All information/dokumentation lämnas till skolans rektor eller biträdande rektor för inskanning i Drafit.
4. Utifrån utredning fattar rektor beslut om åtgärder.
5. Rektor godkänner avslutad utredning som signeras digitalt i Drafit.

- Händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska rapporteras till Arbetsmiljöverket.

- Vid misstanke om att elever far illa eller på annat sätt behöver stöd, hjälp eller skydd, är respektive pedagog/personal på skolan skyldig att anmäla till Socialtjänsten.

9.3 Ärendegång då elev kränks av personal

Om det gäller kränkande behandling vuxen-elev gäller följande:

1. Den elev som känner sig utsatt kallas till samtal om det inträffade (rektor/biträdande rektor ansvarar)
2. Rektor har samtal med berörd personal
3. Rektor återkopplar muntligt till elev och dess vårdnadshavare
4. Dokumentation sker enligt Ystads kommuns digitala stöd

1

F-klass	Åk 1	Åk 2	Åk 3
		Hälsosamtal (skolsköterska)	
Integritet Frivillighet (samtycke) Samarbete Säga nej! Barnkonventionen	Stopp! Min kropp! Rädda barnen Barnkonventionen	Stopp! Min kropp! Stopp! Min kropp! - på nätet Källkritik med Bamse (ryktesspridning, avgöra vad som är sant eller falskt)	Sociala medier Vänskap på nätet. Bra och dåliga hemligheter (när något obehagligt händer på nätet) HBTQ
Kompisböcker (finns även på Polyfino) Superhjälparna	Stopp! min kropp! Rädda barnen bok+filmer "Vara vänner" UR Play	Stopp min kropp: Rädda barnen bok+filmer Källkritik med Bamse	Nollan och nätet del <u>1-3</u> : Hemligheten Nollans revansch Nollan och spelet Fakta om HBTQ

Åk 4	Åk 5	Åk 6
Hälsosamtal (skolsköterska)	Pubertetsamtal (skolsköterska) Polisbesök Fältgruppen vt	Sexualitet, samtycke och relationer (NO) Fältgruppen + absolut förälder
<p>Spel/nätvanor – glädje/beroende</p> <p>Chattar, lägga upp foto -och ta emot, regler, lagar och förhållningssätt på nätet</p> <p>Hälsotema</p>	<p>Lagar kring kränkningar online/offline</p> <p>Pubertet och relationer (RFSU)</p>	<p><i>”utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi” rev. Lgr11 gäller från ht22</i></p> <p>Samtyckeslagen. Polisens ”delbart”</p>
<p>UR Play: Världen online</p> <p>Värsta bästa nätet Alt. Koll på nätet (Monika Staub Halling)</p> <p>Värsta bästa hälsan</p>	<p>Delade lektioner från ”Ett mjukare Malmö”</p> <p>rfsu.se (metodbank för lärare)</p> <p>”Berätta för mig” UR Play</p>	<p>”Är det delbart” Polismyndigheten</p> <p>”Värsta bästa svårsnacket” Maria Dufva</p> <p>Läs gärna: #seriöstdeträckernu ”Dickoics”</p>